

PaedDr. Fibi Sándor

Januári gondolatok

A díszruhába öltöztetett karácsonyfa szinte még minden lakásban hűen emlékeztet az év legnagyobb ünnepének gyönyörű pillanataira, amikor a legszebb, a valóban meghitt percekben együtt volt a család, amikor a család állt figyelmünk középpontjában, de őszintén tudtunk örülni barátaink, ismerőseink hangjának, látogatásának, jókívánságainak, amikor szerettük egymást fenntartások nélkül. Amikor az volt a legfontosabb, hogy az ajándékcsoomag felbontásakor szeretteink arcán feltűnjön a felhőtlen öröm, és átérezhessük az ajándékozás örömet. Mert igen, örömet szerezni szeretteinknek, barátainknak, embertársainknak az egyik legcsodálatosabb érzés. Lelkiben nagyon szegény ember lehet az, aki ezt az örömet még nem élte meg... Talán bennünk van még az óévtől való elköszönés furcsa és fájó érzése is, hiszen az elmúlt évben újra szegényebb lett a felvidéki magyarság... Részben azokkal, akik a szülők kimondottan rossz döntése következtében a múlt év szeptemberében tették meg az első lépéseket az asszimilálódás megannyi lelki traumával „kecsetető” útján, vagy éppen már a végállomáshoz értek és nemzetiséget váltottak... Kimondottan fájó veszteség mindannyiunk számára, hogy az elmúlt tizenkét hónapban nemzetiségünk olyan jeles képviselői is eltávoztak közülünk, akik egész életükben a mi szellemi gazdagodásunkért dolgoztak, akik tanítottak bennünket, és mindent megtettek anyanyelvünk szépségének, tisztaságának megőrzéséért, zenei anyanyelvünk megismeréséért, megszerettetéséért, fejlesztéséért, gyógyították gyermekeink lelkét, akiket barátként tisztelhattünk annak ellenére is, hogy már életükben is példaképek voltak. Akiktől örökre elköszöntünk, és már csak az emléküket őrizzük tiszteltel... Bennünk maradt kitörölhetetlenül a szélmalomharc fanyar emléke is, hiszen több alkalommal is hiába emeltük fel a hangunkat, a hatáskörökkel felhatalmozott hozzá nem értők immár nagyon sokadszor tudomásunkra hozták, hogy az iskolaügyben újra és újra annak kell történnie, amit ők akarnak, mert ők a mindentudók, mi – akik mégis szakemberek lennénk, hiszen

sajátos szakirányú sikeres egyetemi tanulmányaink befejezése után a szakma ismerőivé avattak bennünket – pedig ne vitázzunk, hanem arra a zenére táncoljunk, amelyet a primás és az összehaverbuválódott zenekar jónak lát... Meg egyébként is, minek ebben az országban ennyi iskola? És milyen jogon akar dönteni a település önkormányzata a település jövőjét is meghatározó iskolaügyi kérdésekben? No, nem olyan kimondottan szakmai kérdésekben, hogy kell-e az alapiskola felső tagozatán tanítani az integrálszámítást, illetve reális ismereteket vagy inkább a „hol volt, bizony ilyen sohasem volt” típusú kitalációkat közvetítsük diákjainknak a történelem tanítása során, hanem csak abban, hogy az adott településen legyen vagy ne legyen iskola... Mert állítólag takarékoskodni kell ám ebben az országban, és ha kell, akkor elsősorban az oktatásügyben és természetesen a nemzetiségi kultúra anyagi támogatása terén... Hogy ezáltal egyre kevesebb a remény egyedi és szinte pótolhatatlan kulturális értékeink szükséges mértékű megmentésére? Hogy a magyar pedagógusok szakmai-módszertani folyóirata, a huszonegyedik életévébe lépett Katedra is megszűnhet, és radikálisan csökkenhet a magyar nyelvű szépirodalmi alkotások kiadásának a száma is? Ma még elképzelhetetlennek gondoljuk mindezt, de eléggé el nem ítéhető módon békés türelemmel fokozatosan hozzászokunk, hogy ebben az országban az elképzelhetetlenek is megtörténtté válhatnak. Mondhatnánk tehát, hogy egy szokásos évet hagytunk magunk mögött. Hiszen ebben az évben is történtek csodák, szerelmek teljesedtek boldogsággá, ezer és ezer fiatal folytatva tanulmányait a választott középiskolában, illetve egyetemen, a végzetek közül többen munkát is találtak. Egy olyan évet zártunk, amikor a jó sorsú szerencsések közül néhányan jobb sorsú szerencsésebbekké, az elesettek szinte mindegyike elesettebbé vált, amikor ismét sok felvidéki hosszú útra indult, hogy más országban keresse a boldogulás lehetőségét... Ma még hazajárnak meglátogatni szüleiket, itthon maradt barátait – de meddig teszik ezt?

TARTALOMJEGYZÉK

Fibi Sándor: Januári gondolatok	3
Csicsay Alajos: Beszélgetés Novák Mónikával	4
Pintes Gábor - Fenyvesi Livia: Minden nap gyakorlat a neveléstudomány fókuszában... (2.)	6
Bohuniczký Dömény Andrea: A játék mint diagnosztikai és terápiás eszköz	8
Urbán Péter: Az osztályfőnök szerepéről másként	10
Zella Ágnes: Olvasni mégiscsak jó!	11
Varga Gabriella: Ötszáz év háromszáz költőjének ezernégyszáz verse egy DVD-n	13
Ozogány Ernő: Múlt és jövő	15
Kövecsesné dr. Gósi Viktória: Az etikatanítás, erkölcsi nevelés korszerű módszerei	16
Brutovszky Gabriella: Kuruc toposz az irodalomórán	20
Mura Anita: A bárányfelhő-bodorító című fejezet óravázlata	25
Tóth Katalin: Feladatok magyar nyelv és irodalomból az érettségizők számára	27
Farkas Béla: Felkészítő gyakorlatok a matematikai tesztelésre	30
Peter Zolczer: Lesson Plan	31
Fekete Farkas Tímea: Az SMS és az INTERJÚ világába	33
Stirber Lajos: A GAUDIUM vegyes kar fellépésekben gazdag évadot zár	34
Minisztériumi hírek	35
Iskolai hírek	37

Az elmúlt évben újra és sokadszor rá kellett döbbenünk, hogy nemzetiségi iskoláink sajátos feladatainak sikeres megoldásához lényegében nem várhatunk hathatós állami segítséget, és ez a megállapítás teljes mértékben vonatkozik az előttünk álló évre is. Csak magas szintű tudásunk, szakmai és módszertani felkészültségünk, pedagógusi képességeink, kreatitásunk, elhatározásunk szilárdsága, a szülők bizalma és a település önkormányzatával – mint az iskola fenntartójával – kialakított partneri kapcsolat lehet a garancia arra, hogy képesek leszünk egyre színvonalasabb felkészítést nyújtani diákjaink számára. Olyan oktatási programokat kínálni, melyek révén iskoláink egyre vonzóbbakká válnak. Így reménykedhetünk abban, hogy nem lesz olyan magyar szülő, aki a magasabb színvonalú oktatás és felkészítés miatt adja a település magyar iskolája helyett más tanítási nyelvű iskolába a gyermekét. Meggyőződésem, hogy csak ilyen hozzáállással lehet nyugodt lelkiismerettel naponta belépni az iskola kapuján, benyitni az osztályterem-

be, és biztatóan, szeretettel nézni diákjaink szemébe, akiknek a sorsa nagy részben a mi hivatásteretünk, a mi munkánk színvonalának a függvénye. Ilyen hozzáállás révén köszönhetjük örömmel azokat a szülőket, akik már a napokban esedékes beiratkozáskor a mi iskolán-

kat választották, mégpedig őszinte meggyőződésből.

Bízunk mindannyian abban, de saját hatáskörünkben tegyük is meg érte lehetőleg mindent, hogy a 2014-es év végén megnyugvással mondhassuk el, iskoláink mindegyike végre előbbre lépett, a di-

ákok létszámának a csökkenése megállt, és a gyermekeiknek értelmes jövőt akaró magyar szülők mindegyike magyar tanítási nyelvű iskolába íratta be szemefényét.

Csicsay Alajos

Novák Monika, az érsekújvári Czuczor Gergely Alapiskola igazgatója

□ Tőlünk, tanítóktól gyakran megkérdezik, miért választottuk a pedagógusi pályát. Ha tömören akarnánk válaszolni a kérdésre, azt kellene mondanunk, azért, mert példakövető gyerekek voltunk. Tévedés ne essék, e fogalom nem azonos a konformizmussal. A kisiskolások 9-10 éves korukig, szinte kivétel nélkül, ösztönösen konformisták, akik számára a tanító (néni) szava szent, amihez alkalmazkodni kell. A korán jelentkező példakövetéshez viszont – feltehetően – születtett, azaz külön adottságok kellenek.

– Ha visszagondolok gyermekkoromra – veszi át tőlem Monika a szót – a meglátásoddal teljes mértékben egyet kell értenem. Aki nálam e hajlamot kellő időben észrevette, szülőfalum, Udvard alapiskolájának kiváló pedagógusa, Pintér Mária ta-

nítónő volt. Sokáig nem érttem, annak ellenére, hogy kitűnő tanuló voltam, miért sokkal szigorúbb hozzám, mint az osztálytársaimhoz. Később rájöttem. Ha megpróbálom megfogalmazni, mit adott nekem a két év alatt, amíg a tanulója lehettem, önkéntelenül Saint-Exupéry sorai jutnak eszembe: „Ha hajót akarsz építeni, ne azzal kezd, hogy a munkásokkal fát gyűjtesz, és szó nélkül kiosztod a tervrajzra. Ehelyett először keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt.” Nekem akkor a rejtélyekkel teli tengert az irodalom, természetesen a mesék és a versek jelentették. A felső tagozaton Kocsis Júlia erősítette bennem a magyar nyelv és irodalom iránti vonzalmat, osztályfőnököm, Paksi Valéria pedig a matematika és a logikus gondolkodás felé terelt. Az udvardi iskolának

köszönhetem, hogy a szereplés, a nyilvánosság előtti megnyilatkozás természetessé vált számomra. Sokféle tanulmányi versenyen, vetélkedőn tehettem próbára képességeimet. Már harmadikos koromban, Pintér tanító néni jóvoltából, első nekifutásra – Csukás István *Sün Balázs* című versével – a szavalóverseny országos döntőjébe sikerült bejutnom. Később arról kezdtem ábrándozni, hogy majd magyar-matematika szakos tanár leszek, ám arról, hogy az egyetemen ilyen szakpárosítás nem létezik, fogalmam se volt.

□ Azt viszont tudhattad, ha egyetemen akarsz tovább tanulni, előtte el kellett jutnod az érettségiig.

– El is jutottam, de nem gimnáziumban, hanem a Losonci Pedagógiai Szakközépiskolában, ahol mindjárt az első megmérettetésnél szembe-sülnöm kellett életem első kudarcával, mivel a jó bizonyítvány kevésnek bizonyult a felvételin. Ugyanis a tehetségvizsgán zenéből, képzőművészetből és testnevelésből is alulteljesítettem. Talán a véletlen révén mégis bekerültem, mert abban az évben két első osztályt nyitottak. Így hát 14 évesen szakadtam el az otthonomtól. Az Udvardtól 150 kilométerre levő Losoncon az addig félénk falusi bakfisból négy év leforgása alatt a kollégiumi évek – a szigorú szabályok, a minőségi oktatás és kiváltképpen az érzelmek fejlesztésére hivatott tantárgyak – határozott, önálló, fegyelmezett ifjú lányt formáltak. Németh Zsuzsanna osztályfőnököm tolmácsolása által még közelebb kerültem a magyar irodalomhoz. Annak ellenére, hogy ő akkor még kezdő volt a pályán, megfontolt céltudatossággal tudta kezelni, pontosabban közösséggé alakítani a 33 lányból összeverbuválódott osztályt. Tán semmi sem tudná őt jobban jellemezni, mint a szállóigévé vált egyik mondata: „Annyira rosszak, hogy nem lehet őket nem szeretni.” Szülési szabadsága alatt Ivanics István lett az osztályfőnökünk, aki emberségből,